

Victim Support Slovakia

P O M O C
O B E T I A M
N Á S I L I A

Obete trestných činov potrebujú rešpekt,
ochranu, informácie, odškodnenie.

www.pomocobetiam.sk

Na súde.

Táto publikácia slúži na základné oboznámenie sa so súdnym systémom Slovenskej republiky. Publikácia bola vypracovaná k dňu 24.03.2021.

1. Zoznam použitých skratiek

TP - zákon číslo 301/2005 Z.z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov.

CSP - zákon číslo 150/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov.

CMP - zákon číslo 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov.

SSP - zákon číslo 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

2. Súdny systém Slovenskej republiky

Na Slovensku poznáme tri súdne inštancie všeobecných súdov:

1. [okresné súdy](#),
2. [krajské súdy](#),
3. [Najvyšší súd Slovenskej republiky](#).

Okrem spomenutých všeobecných súdov jestvuje aj [Ústavný súd Slovenskej republiky](#), [Špecializovaný trestný súd](#) a Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, ktorý má byť funkčný od 01.08.2021.

Okresný súd je najnižším stupňom v našom súdnom systéme a vo väčšine prípadov funguje ako prvostupňový súd. To znamená, že žaloby (návrhy, podania) sa podávajú najprv na tento súd.

Krajský súd rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu, ak bolo podané. V niektorých zákonom vymedzených prípadoch (napríklad zložitá obchodnoprávne veci alebo závažné trestné činy) je krajský súd prvostupňovým súdom.

Ak na prvom stupni rozhodoval krajský súd, o odvolaní rozhoduje Najvyšší súd.

Súd môže rozhodovať o trestných veciach alebo o iných veciach, tzv. civilných veciach (napr. rodinných, pracovnoprávných alebo občianskoprávných) a tzv. správnych veciach (napr. rozhodovanie o priestupku alebo daňovom delikte).

O trestných veciach rozhoduje sudca pre prípravné konanie, samosudca alebo senát. Konanie pred ním je upravené najmä v TP. Hovoríme, že konanie prebieha na trestnom súde.

Ostatné veci sa nazývajú civilné veci a správne veci. Prejednávajú sa pred sudcom, senátom alebo veľkým senátom.

Civilné veci môžu byť:

1. sporové (napríklad pracovnoprávne spory, spory o majetok), ktorých konanie na súde upravuje CSP alebo
2. mimosporové (napríklad rozvody, spory o zverenie do výchovy, výživné), ktorých konanie na súde upravuje CMP.

V týchto prípadoch hovoríme, že konanie prebieha na civilnom súde.

Správne veci môžu byť:

1. vo veciach správneho trestania (napr. nesprávne rozhodnutie orgánu policajného zboru o udelení pokuty za priestupok),
2. v sociálnych veciach (napr. nepriznanie nároku na oprávnený dôchodok),
3. vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia,
4. vo veciach proti nečinnosti orgánu verejnej správy (napr. nevydanie pasu v zákonnej lehote) a
5. v iných veciach (napr. nezákonné nezapísanie osoby na zoznam voličov obce).

V týchto prípadoch hovoríme, že konanie prebieha na správnom súde (tzv. správne súdnictvo). Aby mohlo prebehnúť konanie na správnom súde, tak je potrebné predtým využiť všetky opravné prostriedky proti orgánu verejnej správy.

Z uvedeného vyplýva, že v jednej budove súdu sa môžu prejednávať aj trestné, civilné a správne veci.

3. Účasť na konaní pred súdom

Postavenie osoby pred súdom je určené zákonom, podľa ktorého sa konanie vedie. Ak prebieha konanie na trestnom súde, tak je určené v TP. V prípade, že sa konanie vedie pred civilným súdom, tak sa spravuje normami v CSP alebo v CMP. Konanie pred správnym súdom nájdeme zas upravené v SSP.

V súdnej sieni môžete vystupovať ako:

1. verejnosť - všetky hlavné pojednávania, ktoré neboli vyhlásené za neverejné sú prístupné verejnosti. Zoznam pojednávani na ten - ktorý deň je k dispozícii na vrátnici príslušného súdu. Ktokoľvek sem môže prísť nazrieť do neho. Na ktoromkoľvek verejnom pojednávaní sa môže zúčastniť ktokoľvek. Sudca však môže zo súdnej siene vykázať osoby, ktoré rušia pojednávanie, prípadne ktorých prítomnosť na pojednávaní je nevhodná z iného dôvodu (napríklad ohrozenie mravnosti, budú vystupovať ako svedkovia, nedostatok miesta v súdnej sieni);
2. svedok- osoba, ktorá je povinná sa ustanoviť na predvolanie na súd a vypovedať ako svedok. Výpoveď môže odoprieť len vtedy, keby ňou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkym osobám. Súd má povinnosť oboznámiť svedka s jeho právami a povinnosťami. V prípade nejasností, svedkovi nič nebráni, aby sa súdu opýtal na to, čomu nerozumie;
3. strana konania - v civilnom sporovom konaní môže ísť o žalobcu alebo žalovaného. V civilnom mimosporovom konaní môže ísť navrhovateľa alebo odporcu. V správnom súdnictve môže ísť žalobcu alebo žalovaného. V trestnom konaní môže ísť o poškodeného, obžalovaného, zúčastnenú osobu a prokurátora. Rovnaké postavenie ako strana má aj zástupca občianskeho združenia, dôveryhodná osoba.

4. Zoznam užitočných linkov

Na záver tejto publikácie si Vám dovoľíme uviesť niektoré linky na webové stránky, kde nájdete ďalšie informácie, ktoré Vám môžu bližšie pomôcť vo Vašej situácii:

1. občianske združenie pomáhajúce obetiam násilia, kde nájdem pomoc ako obeť trestného činu:
 - <http://pomocobetiam.sk/>
2. verejne prístupná zbierka zákonov, kde nájdem svoje práva a povinnosti:
 - <https://www.slov-lex.sk/domov>
3. zoznam všeobecných súdov:
 - <https://obcan.justice.sk/infosud/-/infosud/zoznam/sud>
4. Verená ochrankyňa práv:
 - <https://www.vop.gov.sk/>
5. Centrum právnej pomoci:
 - <https://www.centrumpravnejpomoci.sk/>
6. zoznam advokátov:
 - <https://www.sak.sk/web/sk/cms/sak>